

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΟΤΑ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΟΤΑ

Ταχ. Δ/νση : Σταδίου 27
Τ.Κ. : 10183 Αθήνα
Πληροφορίες : Κίμων Σιδηρόπουλος
e-mail : k.sidiropoulos@ypes.gr
Τηλέφωνο : 213-1364321
FAX : 213-1364383

ΑΔΑ: 4ΙΞΡΚ-7
ΕΠΕΙΓΟΝ-ΕΚΛΟΓΙΚΟ

Αθήνα, 23 Οκτωβρίου 2010

Αριθ. Πρωτ.: οικ. 61338

ΠΡΟΣ:
Προέδρους Πρωτοδικών
(Δια των ΝΑ)

ΘΕΜΑ: Λόγοι ακυρότητας ψηφοδέλιου

Στο πλαίσιο της ενημέρωσης όλων των εμπλεκόμενων στη διενέργεια των δημοτικών εκλογών σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα, αναφορικά με το αντικείμενο του θέματος:

Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 3852/ 2010 (Α' 87) το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο στις περιπτώσεις που **περιοριστικά** και **μόνον** αναφέρονται σε αυτό, οι οποίες είναι οι ακόλουθες:

1. Όταν υπάρχουν εγγραφές ή διαγραφές, κατά τη διάταξη του άρθρου 27, παρ. 7 του Ν. 3852/ 2010.

2. Αν έχει σχήμα, διαστάσεις ή μορφή που διαφέρουν, κατά τρόπο **εμφανή**, από τα οριζόμενα στην υπ' αριθμ. 45722/ 10.8.2010 (Β' 1297), όπως αυτή διορθώθηκε (Β' 1623) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

3. Αν έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει, κατά τρόπο **εμφανή**, από αυτό που ορίζεται στο άρθρο 24, παρ. 1 και 3 του Ν. 3852/ 2010.

4. Αν έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας.

5. Αν βρεθεί στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά και

6. Αν βρεθεί μέσα σε φάκελο, που δεν είναι σύμφωνος με τις ρυθμίσεις του άρθρου 46 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ, κυρωτ. Ν. 3463/ 2006, Α' 114). Δηλαδή εάν σημειωθούν πάνω στο φάκελο στίγματα, σημεία ή λέξεις που μπορούν να θεωρηθούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας.

Ενδεικτική παράθεση αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας για κάθε μία από τις ανωτέρω περιπτώσεις ακυρότητας ψηφοδελτίου παρατίθενται στο Κεφάλαιο Β' "Ενοστάσεις" της υπ' αριθμ. 18/ 2010 εγκυκλίου του Υπουργείου μας.

Πέραν των ανωτέρω και επειδή έχουν διατυπωθεί ερωτήματα από ενδιαφερόμενους υποψηφίους, ειδικότερα για την ανωτέρω περίπτωση 2, αναφορικά με την ακυρότητα ενός ψηφοδελτίου αν έχει σχήμα, διαστάσεις ή μορφή που διαφέρουν, κατά τρόπο εμφανή, από τα οριζόμενα στην υπ' αριθμ. 45722/ 10.8.2010 (Β' 1297), όπως αυτή διορθώθηκε (Β' 1623) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, θέτουμε υπόψη σας τα εξής:

1. Κατά τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ 3968/ 2003) δεν αποτελεί λόγο ακυρότητας ψηφοδελτίου στην περίπτωση που αυτό φέρει το όνομα της εκλογικής περιφέρειας ή της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας, χωρίς να αναγράφονται ονόματα υποψηφίων στην περίπτωση που στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια, δημοτική ή τοπική κοινότητα, δεν ανακηρύχτηκαν υποψήφιοι, σύμφωνα με το άρθρο 19, παρ. 2 του Ν. 3852/ 2010. Ευνόητο είναι, όπως έχουμε αναφέρει και στην υπ' αριθμ. 18/ 2010 εγκύκλιο, ότι στην ανωτέρω περίπτωση δεν αποτελεί λόγο ακυρότητας ψηφοδελτίου όταν αυτό δεν φέρει καμία ένδειξη της εκλογικής περιφέρειας ή της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας, όταν σε αυτές δεν ανακηρύσσονται υποψήφιοι.

Τα ανωτέρω προκύπτουν από το γεγονός ότι η ακυρότητα του ψηφοδελτίου, κατά την περίπτωση 2, δηλ. της διαφοράς της μορφής του ψηφοδελτίου κατά τρόπο εμφανή με την υπ' αριθμ. 45722/ 10.8.2010 Υπουργικής απόφασης, επιφέρεται μόνο στη μη τήρηση των διακριτών μερών (υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι οικείας εκλογικής περιφέρειας, υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι λοιπών εκλογικών περιφερειών, υποψήφιοι δημοτικής ή τοπικής κοινότητας), που πρέπει να έχουν όταν ανακηρύσσονται υποψήφιοι σε αυτά, όπως καθορίζει η εν λόγω απόφαση.

2. Επίσης, δεν αποτελεί λόγο ακυρότητας ψηφοδελτίων ενός συνδυασμού όταν αυτά διαφέρουν από άποψη μορφής, και όχι διαστάσεων, μεταξύ των συνδυασμών. Κρίσιμο στοιχείο για την ακυρότητα ενός ψηφοδελτίου από άποψη μορφής, εκτός από την περίπτωση που αυτή είναι εμφανώς διαφορετική από τα οριζόμενα στην υπ' αριθμ. 45722/ 10.8.2010 Υπουργική απόφαση και τη δικαστική απόφαση ανακήρυξης του συνδυασμού, είναι και όταν τα ψηφοδέλτια του **ιδίου** συνδυασμού για το **ίδιο** εκλογικό τμήμα έχουν διαφορετική μορφή.

3. Τέλος, κατά τα διδάγματα της πείρας, η ταυτότητα του εκλογέα δεν αποκαλύπτεται εκ μόνου του λόγου ότι αυτός χρησιμοποιεί ψηφοδέλτιο που έχει εκτυπωθεί για άλλη δημοτική ή τοπική κοινότητα της ίδιας ή άλλης εκλογικής περιφέρειας και όχι γι' αυτό στην οποία η ίδια ανήκει. Ως εκ τούτου η συνταγματική αρχή της μυστικότητας της ψήφου δεν επιβάλλει την τυπική ακυρότητα του ψηφοδελτίου αυτού και δεν καθιστά αντισυνταγματική τη διάταξη του άρθρου 28 του Ν. 3852/ 2010, με την οποία σκοπείται, όπως είναι πρόδηλο, ο περιορισμός των ακυροτήτων που είναι δυνατό να προκληθούν λόγω σύγχυσης κατά την ταυτόχρονη εκλογή όλων των δημοτικών αρχών. Επομένως, το ψηφοδέλτιο αυτό δεν λαμβάνεται υπόψη για την εκλογή των μελών της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας, κατ' αρχήν όμως είναι έγκυρο για το συνδυασμό του υποψηφίου δημάρχου (βλ. Σ.τ.Ε. 2037/ 2007, 3968/2003, 2370/2000).

Ακολουθως, σας ενημερώνουμε ότι, σε συνδυασμό με το άρθρο 27, παρ. 4 του Ν. 3852/2010, ψηφοδέλτιο που έχει εκτυπωθεί για άλλη δημοτική ή τοπική κοινότητα της

ίδιας εκλογικής περιφέρειας, και βρίσκεται σε εκλογικό τμήμα άλλης δημοτικής ή τοπικής κοινότητας, τότε λαμβάνονται υπόψη οι σταυροί προτίμησης για τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους, εφόσον έχουν τεθεί σύμφωνα με το άρθρο 27, παρ. 2 του Ν.3852/2010. Σε περίπτωση, όμως, που έχει εκτυπωθεί για άλλη δημοτική ή τοπική κοινότητα **διαφορετικής εκλογικής περιφέρειας**, τότε δεν λαμβάνονται υπόψη οι σταυροί προτίμησης για τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους. Το ψηφοδέλτιο όμως προσμετράται υπέρ του συνδυασμού.

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να αναζητήσετε και σε ηλεκτρονική μορφή στη διεύθυνση www.yres.gr/ Εκλογές/ Δημοτικές και Περιφερειακές Εκλογές/ Εγκύκλιοι - Αποφάσεις - Φ.Ε.Κ./ Διενέργεια Περιφερειακών και Δημοτικών Εκλογών - Εγκύκλιοι - Αποφάσεις

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Δημήτρης Στεφάνου

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και Νομαρχιακά Διαμερίσματα
 2. Γραφείο Νομικού Συμβούλου
- Ενταύθα

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
4. Γραφείο κ. Γενικού Διευθυντή Τοπικής Αυτοδιοίκησης
5. Διεύθυνση Εκλογών
6. Διεύθυνση Οργάνωσης & Λειτουργίας ΟΤΑ
(Τμήμα Οργάνωσης & Λειτουργίας ΟΤΑ)